

Виславе Шимборска (1923–2012)

ПРЕКОСУТРА – БЕЗ НАС

ПРИНУДА

Једемо туђ живот, да би живели.
Крменадла самоубица с покојницом купусом.
Јеловник је некролог.

Чак најбољи људи
морају да прегризу, сваре нешто убијено.
да њихова осетљива срца
не би престала да куцају.

Чак најлирскији песници.
Чак најстрожије аскете
жваћу и гутају нешто
што је расло.

Тешко ми је да то ускладим с добрим боговима.
Само ако су лаковерни,
ако су наивни
сву власт над светом су предали природи.
Она, суманута, глад нам намеће,
а тамо где је глад,
тамо је крај невиности.

Глади се сместа прикључују чула:
укуса, мириса, додира и вида,
јер није свеједно која су јела
и на каквим тањирима.

Чак слух учествује
у томе, што се догађа,
јер су за столовима неретко весели разговори.

УЗАЈАМНОСТ

Постоје каталози каталога.
Постоје песме о песмама.
Постоје комади о глумцима које играју глумци.
Писма поводом писама.
Речи које служе за објашњење речи.
Мозгови заузети студирањем мозга.
Постоје туге заразне попут смеха.
Хартија која потиче од самлевене хартије.
Виђени погледи.
Падежи који се мењају по падежима.
Шуме до ивица обрасле шумом.
Машине предодређене за израду машина.
Снови који нас изненада буде из сна.
Добро здравље је нужно за повратак здрављу.
Степенице које истовремено воде на доле и на горе.
Наочари за тражење наочара.
Удах и издах даха.
И изгледа с времена на време
мржња мржње.
А на крају крајева
незнање незнања
и руке запослене прањем руку.

(Из необјављене збирке *Довољно*)

ЕЛА НА НЕБУ

Молила се Богу,
ватрено се молила,
да од ње створи
белу срећну девојку.
Али ако је већ касно за такве промене,
онда ми, Гоподе Боже, видећи колико сам тешка,
одузми бар пола тежине.
Али милосрдни Бог рече Не.
Ставио је само руку на њено срце,
завирио јој у грло, помиловао је по глави.
А када свему дође крај – додаде –
обрадоваћеш ме доласком код мене,
радости моја црна, кладо распевана.

ВЕРМЕР

Све док она жена у Краљевском музеју
у насликаној тишини и усредсређености
из дана у дан сипа
млеко из бокала у чинију,
Свет не заслужује
смак света.

МЕТАФИЗИКА

Било, па прошло,
Дакле, било, па прошло.
Увек неумитним редоследом,
јер је такво правило те изгубљене игре.
Закључак би био баналан,
не би заслуживао да се о њему пише,
да није неоспорне чињенице,
чињенице на вјеки вјеков,

за цео космос, какав јесте и какав ће бити,
да је нешто стварно постојало,
док није прошло,
чак то,
да си данас јео кнедле са чварцима.

ПРЕКОСУТРА – БЕЗ НАС

Очекивано јутро је хладно и магловито.
Са запада
кренуће кишни облаци.
Видљивост биће слаба.
Путеви клизави.

Постепено, током дана,
под утицајем клина високог притиска са севера
могућа су локална разведравања.
Међутим уз јаку и променљиву силину ветра
може доћи до олуја.

Током ноћи
тако рећи у целој земљи пролепшавање времена,
само на југоистоку
нису искључене падавине.
Температура ће се знатно снизити,
а притисак ће за то порасти.

Следећи дан
наговештава сунчано време,
мада ће онима који су још живи
кишобран добро доћи.

ОБЛАЦИ

Морала бих веома да журим
с описивањем облака –
након делића секунде

престају да буду ови, а почињу да бивају други.

Њихово својство је –
никада се не понављати
у облицима, нијансама, позама и ређању.

Неоптерећени сећањем на било шта,
без напора се дижу изнад чињеница.

Као некакви сведоци било чега –
сместа се распршују на све стране.

У поређењу с облацима
живот се чини утемељен,
и готово трајан и тако рећи вечан.

У односу на облаке
чак и камен личи на брата,
на кога се можеш ослонити,
док су они попут далеких и ветропирастих рођака.

Нека људи, ако хоће, постоје,
а после нека редом умиру,
њих, облаке брига за
све то
веома чудно.

Над целим Твојим
и мојим, још не целокупним, животом,
парадирају у сјају, као што су парадирани.

Немају обавезу да заједно с нама нестају.
Да би пловили, не морају да буду видљиви.

Избор и превод с пољског
Бисерка Рајчић